

Heggen en houtwallen

Alles over heggen en houtwallen

- Heggen is een natuurlijke afscheiding die bestaat uit een aaneenschakeling van bomen en struiken. Andere namen hiervoor zijn struweelhagen en houtsingels. Houtwallen bestaan uit een verhoogde wal van grond met daarop de houtige beplanting.
- Heggen en houtwallen bestaan uit diverse inheemse boom- en struiksoorten en leveren een zeer belangrijke bijdrage voor verschillende soortgroepen. Ze trekken vogels, insecten, amfibieën en zoogdieren aan omdat er voedsel, nestgelegenheid en beschutting te vinden is.
- Bovendien vormen heggen en houtwallen belangrijke verbindingzones tussen natuurgebieden. Ze versterken daarmee de kwaliteit van het landschap.

Waarom hebben heggen en houtwallen onze hulp nodig?

Vroeger waren heggen en houtwallen op veel plekken een vast onderdeel van het landschap omdat ze onder andere functioneerden als perceelscheiding en windkering. Door schaalvergroting en ruilverkaveling zijn veel van deze belangrijke structuurelementen verdwenen. Natuurgebieden raakten daarnaast gefragmenteerd en daardoor raakten populaties van dieren geïsoleerd. Het aanplanten van heggen met diverse, inheemse soorten is dus van groot belang voor de natuur.

Houtwal in Friesland, foto: Theun

Aanplant

Aandachtspunten

- Leg een heg of houtwal aan! Een natuurlijke heg of houtwal bestaat uit verschillende soorten struiken die de kans krijgen om te bloeien en vrucht te dragen. Bestuivende insecten komen op de bloemen af en vogels hebben profijt van de vruchten. Dit in tegenstelling tot een kortgeknipte haag/heg die meestal niet tot bloei kan komen en dus ook niet tot het dragen van vruchten.
- Een heg of houtwal die de ruimte krijgt om te groeien is minimaal 3 meter breed. Aanplant vindt het beste plaats in het late najaar. In de winter kan ook, mits het niet vriest. Zie voor specifieke plantinstructies dit [Informatieblad Houtsingel](#) van SLG.
- Voorbeelden van inheemse soorten die heel veel toevoegen aan de biodiversiteit zijn: Gelderse roos (*Viburnum opulus*), Brem (*Cytisus scoparius*), Hazelaar (*Corylus avellana*), Eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), Sleedoorn (*Prunus spinosa*), Vuilboom (*Frangula alnus*), Hondсроos (*Rosa canina*), Wilde lijsterbes (*Sorbus aucuparia*) en Boswilg (*Salix caprea*). Wil je weten welke soorten geschikt zijn voor op jouw terrein, kijk op www.boomkiezer.nl.

Onderhoud

Aandachtspunten

- Een mooie struweelhaag of houtwal bestaat uit een boom-, struik- en kruidlaag.
- Na de eerste vijf jaar zal er selectief gesnoeid en gedund moeten worden.
- Na tien jaar kan je hakhoutbeheer toepassen: bomen en struiken worden dan op 10 á 20 cm boven de grond afgezaagd of gesnoeid, en zullen vandaaruit weer uitgroeien.
- Doe dit buiten het broedseizoen, dus in het najaar of de winter. En doe dit gefaseerd – dat is in gedeeltes – zodat niet in één keer het hele leefgebied van vogels, kleine zoogdieren en vleermuizen drastisch verandert.
- Oude bomen met holtes zijn vaak het domein van zoogdieren, vogels of vleermuizen, den dienen dus het liefst behouden te worden.

Heggen en houtwallen

- Snoeiafval kan gebruikt worden in de houtwal of struweelhaag. Een takkenril of takkenhoop bieden weer schuil- en nestgelegenheid voor veel dieren, en zijn ook van belang voor paddenstoelen.

Monitoring

Maak een soortenlijst van wat er allemaal leeft op en in je houtwal. Voer je waarnemingen in op [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl).

Extra leuk om met een nulmeting te beginnen en daarna jaarlijks bij te houden welke soorten er sinds de aanplant van je heg bij zijn gekomen of in aantal toe zijn genomen.

Meer informatie

<https://www.cruydhoeck.nl/magazine/Een-heggenrevolutie>
www.meerbomen.nu

Bronnen

Stichting HoopHeggen
Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Ecologisch Kerktuin Advies – A Rocha Nederland

Wist je dat ...

Een wilg – zoals een boswilg, schietwilg of grauwe wilg – toppers zijn als het gaat om biodiversiteit? Volgens onderzoek komen op een wilg meer dan 450 soorten insecten af!

